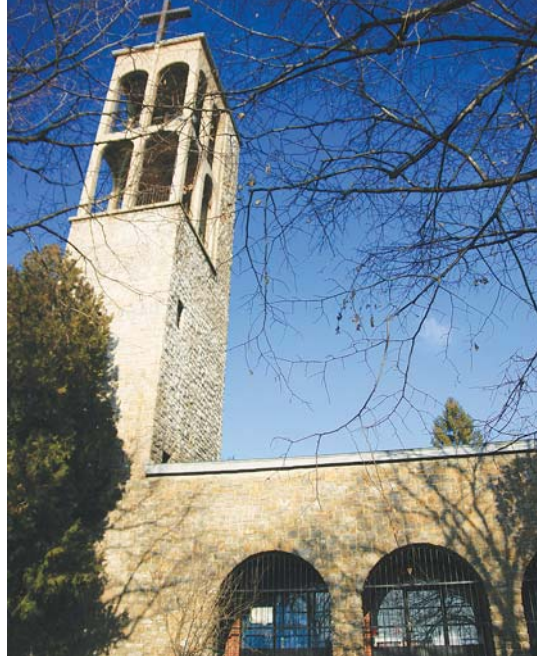

A PÁLOSOK EGYKORI SZENTÉLYÉNEK FELÚJÍTOTT ROMJAI A JAKAB-HEGYEN, ÉS MAI TEMPLOMUK A MAGASLATI ÚTON

A fehér barátok temploma

Pécsről először mindenkinek a pörgős hangulat, a kávézók, éttermek, klubok garmadája által kínált programok jutnak eszébe, ahol minden nap történik valami. A nagy havazások után kerülgetjük a méretes hókupacokat, a szembejövő sorstársakat, miközben állandóan rohanunk valahova. Amikor belefáradunk a hajtásba, érdemes észak felé venni az irányt, magunk mögött hagyva a

belváros zaját, felkaptatni a Tettyére, majd onnan a Magaslati úton végigsétálva letekinteni a házakra, ahonnan a hangok kavalkádja csupán mint távoli hajókürtök bűgása ér fel hozzánk. Ugyanezt érezzük az út végén álló pálos templomot szemlélve, ahol napközben gyakran megpillanthatjuk a szerzetesek fehér ruhájának csíkját, amint közöttünk, ám mégis mintha felettünk élnének.

Ami Budapestnek a Duna-part, az Pécsnek a Havihegyi-kápolnától a Pálos templomig kacskaringózó utca, ahol érdemes időről időre végigzarándokolni, hogy eltöprenghessünk a sors fintorain. A Magaslati út a kanosszánk és zarándokutunk is egyben, elindulva a barokk vallásosság által emelt kápolnától, elhagyva a középkor és a török idők romjait a Tettyén, megérkezünk a modern magyar templomépitészet egyik legszebb alkotásának tartott Pálos templomig, amit 1937-ben szentelt fel Szent Imre tiszteletére Zichy Gyula kalocsai érsek.

Nem a Hunyadi és Magaslati út kereszteződésének környéke volt a pálosok első pécsi lakhelye. Bertalan pécsi püspök már 1225 táján remeteket telepített a Jakab-hegyre, akiknek szabályzatot is alkotott. A Boldog Özséb által renddé szervezett közösség gondozta Patacsot is, és az egyetlen magyar alapítású rend tagjai egészen 1543-ig hozzátartoztak a város mindennapjaihoz. Az oszmán hódítás miatt azonban menekülniük kellett, bár a szájhagyomány szerint a következő évtizedekben is fel-felbukkantak a

Mecsek ember nem járta rengetegekben, hogy jelenlétükkel is erősítsék a megmaradt magyarságot.

1686-ban Radanay Mátyás pécsi püspök telepítette őket vissza, és 1698-ban nekik adományozta a mai Király utcában álló, egykor török mecset, majd szerb templom gyanánt szolgáló épületet és környékét. A következő évszázad a rend fénykorának számított, ők pasztorálták a Pécs melletti Szentkút kegyhelyet, 1735-ben a pécsi rezidenciából perjelség lett, új templom és kolostor is épült a számukra. Itt fejezte be tanulmányait Virág Benedek pálos költő, történetíró, a magyar ódaköltészet első nagy mestere. II. József 1786-ban feloszlatta a rendet, vagyona a kincstár-ra szállt, a tagok közül többen pedig Püspök-szentlászlón, a püspöki nyaralónak álcázott kolostorban szolgáltak tovább Eszterházy Pál pécsi püspök jóvoltából.

Évszázados szünet után 1935-ben jelentek meg újra jellegzetes fehér ruhájukban a pálosok Pécsen, és ekkor kapták meg a Wechninger Károly által tervezett épületkomplexumot is. A templom a klasszikus bazilikaforma

némileg modernizált változata, hossza 40, szélessége 15 méter. A hely adottságainak megfelelően a szentély északra néz, a bejárat pedig délen található. A templom belső terét a két oldalon elhelyezett árkádíves pillérsor három hajóra osztja. Az oldalfalak megkapóan vörös téglafalazatát gyönyörűen egészíti ki az egyéb falak vakolatának fehérsége. Az épület leghangsúlyosabb része azonban a főhomlokzat. Lépcsősor vezet fel a széles előtérre, ahonnan a templom bármely külső része könnyen megközelíthető. A hajóhoz 26 méter magas torony épült, amelynek vasbetonból készült nyílásaiban eredetileg négy, ma két harang jelzi az idő múlását.

A rendet 1950-ben ismét betiltották, a szerzeteseket internálták, ám erejüket jelzi, hogy 1989 után visszatértek. A központ ekkor már Pécs lett, és szerencsére mind gyakrabban lehet látni a városi mindennapok szürke forgatagában a fiatal novíciusok tiszta kámzsáját, ami a mi böjti megtisztulásunkra is emlékeztet.

LEJEGYZTE: DR. VARGA SZABOLCS

FOTÓK: MÜLLER NÁNDOR